№ 95. Wtorek 24. Kwietnia 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Iwanikówka* w obwodzie stanisławowskim obowiązała się po wieczne czasy na założenie regularnej parafialnej szkoły w Iwanikówce rozszerzyć stosownie znajdujący się już budynek szkolny za użyciem drzewa, które właściciel dóbr przeznaczył, i utrzymywać nadal w dobrym stanie, posprawiać i dokupywać porządki szkolne, załatwiać zachodzącą przy szkole posługę, dodawać na opał szkoły potrzebne paliwo, ogrodzić przeznaczony dla szkoły ogród objętości 825 kwadr. sążni, którego użytek przysłużać będzie każdoczesnemu nauczycielowi i uposażyć nauczyciela roczną kwotą 120 zł. w. a.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie elementarnej nauki między wiejskim ludem podaje niniejszem c. k. galicyjskie Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej. Lwów 14. kwietnia 1860.

Wiedeń, 21. kwietnia. Dnia 19. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXII. a dnia 20. b. m. XXIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt XXII. zawiera:

Nr. 94. Dekret ministerstwa finansów z 17. kwietnia 1860, ważny we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi i Lombardo-weneckiego okręgu administracyjnego, z ogłoszeniem bliższych postanowień co do prawomocności i przeprowadzenia cesarskiego patentu z 12. maja 1859, względem podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Zeszyt XXIII. zawiera:

Nr. 95. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych i finansów z 16. kwietnia 1860, względem ustanowienia komisyi podatkowych w krajach koronnych niższej i wyższej Austryi i w Styryi.

Nr. 96. Dekret ministerstwa spraw zagranicznych z 17. kwietnia 1860, ważny we wszystkich krajach koronnych, względem zawartej między Austryą i Państwem Kościelnem umowy co do kompetencyi cesarskich i papieskich władz sądowych do rozrządzenia ruchomą spuścizną obustronnych poddanych.

Sprawy krajowe.

(Termin wymiany banknotów przedłużono. — Wiadomości bieżące. — Komisye podatkowe.)

Wiedeń, 21. kwietnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 24. marca r. b. rozporządzić najłaskawiej skutkiem najwyższego przyzwolenia na nowy wybór władz akademicznych przy uniwersytecie krakowskim, ażeby radcy dworu Dr. *Piotrowi Bartynowskiemu* wyrażono najwyższą łaskę za znakomite zasługi, jakie położył w charakterze kuratora tego uniwersytetu od roku 1853.

— Dnia 19. b. m. obchodziła Praga urodziny Jego Mości Cesarza Ferdynanda z wielką uroczystością. Do uświetnienia uroczystości przyczyniła się wielce obecność Ich Cesarzew. Mości Arcyksięcia Franciszka Karola i Arcyksiężny Zofii w Pradze.

— *Gazeta wiedeńska* podaje następujące ogłoszenie c. k. banku austryackiego:

„Dyrekcya uprzywil. banku austryackiego postanowiła za przyzwoleniem wysokiego ministeryum finansów, przedłużyć w następujący sposób naznaczone w obwieszczeniu z 28. października 1859 termina do ściągnięcia wszelkich kategoryi banknotów opiewających na monetę konwencyjną:

1. Banknoty na jeden, dwa, pięć, dziesięć, pięćdziesiąt, sto i tysiąc złr. m. k. przyjmowane będą do 30. września 1860 w kasach bankowych w Wiedniu, Pradze, Bernie, Peszcie, Lwowie, Gracu, Lincu, Temeswarze, Tryeście, Inszpruku, Hermansztadzie, Kronsztadzie, Koszycach, Opawie, Fiumie i Zagrabiu w drodze wymiany, a we wszystkich eskontowych filialnych zakładach banku w krajach koronnych w drodze wypłaty, nakoniec w podrzędnych bankowych kasach wymiany w Lublanie, Klagenfurcie, Gorycyi, Preszburgu, Oedenburgu, Salzburgu, Krakowie i Czerniowcach w drodze wymiany.

2. Zacząwszy od 1. października do 31. grudnia 1860, przyjmować będą i mieniać rzeczone banknoty tylko jeszcze kasy bankowe w Wiedniu.

3. Po upływie tego terminu potrzeba będzie udawać się o wymianę banknotów opiewających na monetę konwencyjną bezpośrednio do dyrekcyi banku.

— W sprawie ustanowienia komisyi podatkowych w krajach koronnych niższej i wyższej Austryi, tudzież Styryi, wydały ministerya spraw wewnętrznych i finansów następujące rozporządzenia:

„Z powodu oznaczonego na dzień 30. kwietnia rozwiązania władz obwodowych w krajach koronnych niższej i wyższej Austryi tudzież Styryi zaprowadzone będą w tych krajach koronnych w każdym obwodzie u siedzib dotychczasowych władz obwodowych z przydanych tym władzom urzędników podatkowych komisye podatkowe pod sterem miejscowego politycznego przełożonego powiatu.

Komisyom tym w myśl rozporządzenia z 31. sierpnia 1853 (Dz. pr. p. nr. 173) przysłużać będzie w sprawach stałego opodatkowania ten sam zakres działania, jaki przypadał władzom obwodowym na mocy §. 36 Najwyższego postanowienia co do ich urządzenia i zakresu działania z d. 14. sierpnia 1852 (Dz. pr. p. nr. 10 r. 1853.)

Nadto przydzielony będzie tym komisyom podatkowym zlewny władzom obwodowym na mocy paragrafu 12 i 35 powyższego postanowienia nadzorczy zakres działania o tyle o ile przyszłe osobne przepisy nie rozporządzą inaczej w tym względzie mianowicie w sprawach osobowych i dyscyplinarnych podatkowych organów.

Zakres działania urzędów powiatowych w sprawach stałego opodatkowania nie ulega niniejszem rozporządzeniem żadnej zmianie.

Wiedeń 16. kwietnia 1860.

Hrabia *Gołuchowski* r. w. Baron *Bruck* r. w."

Ameryka.

(Sprawy wyspy San Juan.)

Z Washingtonu piszą dziennikowi *New-Jork Herald* o wyspie San Juan: „Negocyacye w sprawie wyspy San Juan idą bardzo opieszale. Anglia przesłała rządowi naszemu niedawno propozycye na takiej podstawie, jaką uważała za życzliwą i pożądaną dla nas, lecz według której wypadałoby nam zrzec się praw naszych do tej wyspy i poprzestać na regulacyi granic przyznającej nam ziemstwa zostające teraz w posiadaniu Anglii, lecz zresztą niemające żadnej wartości. Otóż propozycyę tę musieliśmy odrzucić stanowczo z tem oświadczeniem powtórnem, że praw niezaprzeczonych do tej wyspy żadną miarą zrzec się niemożemy. Dowiadujemy się też za rzecz pewną, że rząd nasz niemyśli bynajmniej odstąpić od tego, co mu słusznie należy."

Hiszpania.

(Sprawa spiskowych.)

Madryt, 16. kwietnia. Pokazuje się ze śledztw sądowych, że spisek Ortegi był szeroko rozgałęziony. W Soryi (Kastylii) wzięto pod śledztwo sześciu cudzoziemców; także Baldemero Pogato i znaczna liczba mieszkańców miasta zawikłani są w procesie. Wojsko ściga także Juana, zwanego strzelcem z Luzagi, który ma liczną bandę Karlistów. Elia sprowadzono do twierdzy San Juan di Tortosa. Więzień ani zaprzecza, ani usprawiedliwia się, słowem niechce odpowiadać.

Correspondencia donosi, że wkrótce przybędą do Tetuanu pełnomocnicy morokańscy.

Anglia.

(Posiedzenie w izbach z 17. kwietnia.)

Londyn, 18. kwietnia. W *izbie wyższej* proponował wczoraj *lord kanclerz* drugie odczytanie bilu względem reformy sądów do rozstrzygania rozwodów małżeńskich. Dotąd potrzebna była obecność trzech sędziów przy takich procesach; teraz chce projekt rządowy upoważnić tylko jednego sędziego do rozstrzygania ich. Lord *Lyndhurst* popierał projekt, dowodząc, że dotychczasowy system pociągnął za sobą bardzo rozwlekłą procedurę, tak że od czasu ustanowienia tego sądu załatwiono z 232 wypadków tylko 117. W końcu odczytano bil po raz drugi.

W *izbie niższej* odczytano po raz trzeci i przyjęto bil względem fałszowania potraw i napojów.

Francya.

(Broszura o koalicyi. — Konferencye. — Projekta finansowe. — Miara przy poborze wojskowym.)

Paryż, 18. kwietnia. Wydana temi dniami w Paryżu broszura *o koalicyi* wywarła, jak wiadomo z telegramu, dnia 17go b. m. tak wielki wpływ na giełdzie paryskiej, że rząd widział się zniewolonym wytoczyć śledztwo sądowe. *Constitutionnel* zaś z dnia 19go b. m. mieni się upoważnionym oświadczyć, że pomieniona broszura jest czysto indywidualnem dziełem, i ani pośrednio ani bezpośrednio nie odpowiada w niczem politycznem natchnieniom rządu.

Telegram z Paryża z dnia 18go b. m. zawiera następujące doniesienie:

Pan Thouvenel w nocie do reprezentantów francuskich za granicą wyraża się w sprawie protestu szwajcarskiej rady związkowej. Dopiero kiedy Piemont Lombardyę zajął w posiadanie, a traktat zuryski został podpisany, zawezwały Austrya i Francya mocarstwa, aby przyjęte w tym traktacie zmiany terytoryalne powzięły do wiadomości. Żadne mocarstwo nie podniosło zarzutu przeciw takiemu trybowi postępowania. Francya chce też sobie i obecnie postąpić w ten sam sposób. Gdy odstąpienie Sabaudyi, na które dobrowolnie przyzwolił Król Wiktor Emanuel, zatwierdzi powszechne głosowanie i sankcya sardyńskiego parlamentu, zajmie Francya w posiadanie odstąpione prowincye. I wtedy tylko będzie mogła przyzwolić na zebranie się konferencyi, której przeznaczeniem byłoby powziąć do wiadomości traktaty z dnia 24. marca. Rząd francuski przystanie także, aby konferencya ta roztrząsnęła kwestyę, w jaki sposób dadzą się prawa Francyi pogodzić z prawami Szwajcaryi.

— *Monitor* ogłasza osnowę francusko-japońskiego traktatu handlowego, zawartego w Jeddo pod dniem 9. października 1858.

— Pan Enfantin, naczelnik szkoły St. Simonistów przedstawiał Cesarzowi, jak wielkie państwo osiągnęłoby korzyści, gdyby zarząd wszystkich kolei żelaznych samo wzięło na siebie. Przyjęty łaskawie, rozmawiał dłuższy czas z Cesarzem. Jak opowiada miał się Cesarz wyrazić w toku rozmowy, że od dawna już myśli nad zupełnem przeobrażeniem systemu podatków, chciałby znieść akcyzę i większą część podatków stałych i niestałych i wprowadzić natomiast podatek od umarłych „*l'impot de mort*," wyraził się Cesarz. Przy każdym spadku dziedziczyłoby pewną część państwo, nie wyłączając nawet spadków *ab intestato*. Skarb publiczny wchodziłby niejako w prawa naturalnego spadkobiercy zmarłego. Jestto widocznie dopiero plan, którego wykonanie wielkiej jeszcze podpada wątpliwości.

— *Monitor* ogłasza dekret cesarski który dotychczasową najmniejszą miarę przy poborze wojskowym zniża o jeden centymetr, i odtąd następującą ustala miarę: Grenadyery 1.76 metra, kirysiery 1.73 m., artylerzyści 1.69 m., pontoniery 1.69 m., dragoni i lansiery 1.69 m., sapery 1.69 m., żołnierze od pociągów artyleryi 1.68 m., żołnierze od furgonów wojennych 1.66 m., inżynierya 1.66 m., pompiery 1.61 m., piechota liniowa, strzelcy piesi 1.56 m. Najniższa zatem miara, jaką mieć może żołnierz francuski, wynosi jeden metr i 55 centim. Dragoni, lansiery i afrykańscy strzelcy nie mogą mierzyć więcej jak 1.74 m. a huzary 1.72 m. W sprawozdaniu swem uzasadnia minister wojny rozporządzenie to tem, że do gwardyi wchodzą sami tylko doborowi wzrostem żołnierze, trudno zatem przychodzi zapełnić stosownie szeregi innego rodzaju broni. Zniżona zaś miara dla artyleryi, pontonierów, konnych strzelców, huzarów, pociągów, dragonów, lansierów, inżynieryi i pompierów ułatwi formowanie pułków grenadyerów.

— Cesarskie dekreta z 25. marca ogłoszone w dzisiejszym *Monitorze* przyznawają tym algierskim urzędnikom sądowym i posługaczom, którzy są biegli w języku arabskim, roczny dodatek do płacy 2—400 fr., a muzułmańskim asesorom sądowym, kadim i t. d. roczną gratyfikacyę 200 fr.

— Według *Annuaire militaire* na rok 1860 stan czynny oficerów armii francuskiej jest następujący: 92 jenerałów dywizyi, 146 jenerałów brygady, 323 pułkowników, 317 podpułkowników, 1314 szefów i majorów szwadronów czyli batalionów, 6788 kapitanów, 5193 poruczników, 4808 podporuczników, 284 urzędników intendantury, 1306 lekarzy i aptekarzy, 370 weterynarzy, 1301 oficerów administracyjnych, 40 tłumaczów.

Szwajcarya.

(Sprawa sabaudzka. — Wiadomości bieżące.)

Berna, 15. kwietnia. Wczorajszy *Bund* zawiera następujące urzędowe oświadczenie:

„Temi dniami ukazała się w niektórych dziennikach krajowych i zagranicznych datowana z dnia 13. marca depesza francuskiego ministra Thouvenela do francuskiego posła w Bernie, w której znajduje się między innemi, że rada związkowa zaproponowała rządowi francuskiemu tajny traktat względem podziału Sabaudyi. Pan prezydent związkowy, któremu tę depeszę odczytano, niezomieszkał zaprotestować ustnie przeciw temu twierdzeniu. Kopia zaś tej depeszy nie została mu doręczona. Publikacya ta nie może mieć innego celu, jak tylko aby w oczach Europy rzucić podejrzenie na Szwajcaryę."

Pomieniony dziennik dodał jeszcze do tego oświadczenie, że ogłosi dokument, który najmniejszej pod tym względem nie pozostawi wątpliwości. Dziś też podaje w samej rzeczy przyrzeczone dokumenta.

„Dnia 12. marca — opowiada — kiedy już wyszły proklamacye gubernatorów sabaudzkich, udał się dr. Kern jeszcze raz do pana Thouvenela, aby za jego pośrednictwem po raz ostatni przed wniesieniem protestu formalnego przedstawić Cesarzowi najusilniej stanowisko, jakie w kwestyi sabaudzkiej zajęła Szwajcarya od początku i nie opuściła do ostatka. Stanowisko to da się określić dwoma słowami: w pierwszym rzędzie pragnie Szwajcarya zatrzymanie stanu dzisiejszego, w drugim, na wypadek gdyby Sabaudya musiała koniecznie odpaść od Sardynii, domaga się przyłączenia północnych okręgów do Szwajcaryi. Pan Thouvenel życzył sobie, aby dr. Kern na piśmie ułożył główną osnowę swych przedstawień z dnia 12. marca, a poseł nasz pospieszył zaraz nazajutrz doręczyć francuskiemu ministrowi żądany memoryał, to jest tego samego dnia 13. marca, z którego datuje depesza Thouvenela, przeznaczona rozszerzeć mniemanie, że nie Francya ale Szwajcarya dąży do powiększenia terytoryalnego."

Po tem następuje memoryał dra Kern, poprzedzony pismem następującej treści:

„Paryż 13. marca 1860.

Do Jego Excelencyi ministra spraw zewnętrznych.

Panie ministrze!

Wyraziłeś życzenie, abym zebrał na piśmie wszystkie te uwagi, jakie miałem zaszczyt wynurzyć na wczorajszej audyencyi. Przesyłając Ci załącznie żądany memoryał proszę o przebaczenie, jeżeli do pewnych ogólnych pozwoliłem się unieść uwag i mój sposób wyrażenia nie jest wszędzie tak dokładny jakbym pragnął. Racz przypisać to uprzejmie krótkości czasu, jaki pozostawał mi do tego. Byłbym Ci nieskończenie wdzięczny panie ministrze gdybyś zechciał niniejsze uwagi moje przedłożyć Cesarzowi. Byłbym bardzo szczęśliwy znajdując sposobność poddać pod rozbiór Jego cesarskiej Mości przedstawienia, które są zarówno wyrazem moich instrukcyi jak i mego indywidualnego przekonania.

Racz przyjąć i t. d. Podp. *Kern*."

— Jak telegrafują z Berna, oświadczył się rząd rosyjski w swej odpowiedzi, że gotów jest brać udział w układach z Francyą i wstawi się jaknajusilniej za utrzymaniem neutralności szwajcarskiej. Paryskie dzienniki i korespondencye nie uważały za niepodobną wiadomość, że jeśli nieprzyszło jeszcze do bezpośredniego porozumienia między Francyą a Szwajcaryą, to ma to nastąpić w najkrótszym czasie.

Włochy.

(Posiedzenie w izbie deputowanych. — Interpelacya. — Odroczenie izb. — Manifestacye ludności rzymskiej. — Rozporządzenia i odezwy jenerała Salzano.)

Turyn, 15. kwietnia. Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych zapytał pan Bertani prezydenta ministrów, jakich użył środków, ażeby zabezpieczyć w Sycylii sprawy i życie obywateli z tych prowincyi co mają reprezentantów w Turynie, a którzy tam są narażeni na niebezpieczeństwo domowej wojny. Następnie dodał, czyli minister wyprawił okręt awizowy, któryby dopokąd trwa walka, donosił ztamtąd wiadomości. *Cavour* oświadczył, że i ministeryum czuje, jakie wrażenie w izbie wywołać mogły wypadki w Sycylii. Lecz tam gdzie się powodować należy raczej rozsądkiem niż uczuciem, lepiej będzie i byłoby nie wspominać o Sycyli w izbach. To dodam, że ministeryum użyje najstosowniejszych środków w obronie obywateli sardyńskich. Odpowiedź prezydenta ministrów zaspokoiła izbę, a interpelacya nie miała dalszych następności.

Na końcu posiedzenia oznajmił prezydent izbie, że się zgłosiło 100 deputowanych towarzyszyć Królowi, i zaproponował, ażeby izba odroczyła się aż po dzień 1. maja, zwłaszcza, że także niektórzy ministrowie towarzyszyć będą Królowi. Nikt nie podniósł przeciwnego głosu, a prezydent ogłosił posiedzenie za zamknięte.

— Wyliczając manifestacye, w których ludność rzymska z własnego popędu po kilkakrotnie ostatniemi czasy objawiała ojcu ś. uczucia swej miłości, wierności i czci, podnosi *Giornale di Roma* mianowicie świetną uroczystość, z jaką mieszkańcy świętego miasta przyjmowali Jego Świątobliwość, kiedy dnia 12. b. m. wracał z odwiedzin kościoła *Sta Agnese fuori le Mura*. Uroczystość ta uczciła pamięć dwóch ważnych wypadków z historyi dzisiejszego pontyfikatu: powrót Jego Świątobliwości do Rzymu dnia 12. kwietnia 1850 i cudowne ocalenia z ruin sali klasztornej w Sta Agnese w r. 1855.

„Nie znajdujemy wyrazów — pisze *Giornale di Roma* — chcąc opisać zapał, jaki w gęstych tłumach ludu objawiał się na całej trzymilowej przestrzeni gościńca od Sta Agnese do Kwirynału, i nie zliczylibyśmy poczet powozów, który snuł się za powozem Jego Świątobliwości aż na plac ś. Piotra, gdzie nowo utworzona straż pałacowa wystąpiła po raz pierwszy w tym dniu, aby przyczynić się do świetności powrotu Jego Świątobliwości do Watykanu. Wieczór zajaśniało całe miasto do najodleglejszych ulic w świetnem oświetleniu, wszystkie place i ulice zalegały niezliczone tłumy, a nigdzie nie przyszło do najmniejszego zamieszania. Wieczór dnia 12. kwietnia 1860 nie zatrze się nigdy w dziejach wiecznego miasta."

— *Giornale del Regno delle due Sicilie* ogłasza następujące rozporządzenia jenerała Salzano, komendanta miasta i prowincyi Palermo:

I. Dnia dzisiejszego o świcie ośmieliła się garstka powstańców uzbrojonych bronią palną uderzyć na wojska królewskie, chcąc tym sposobem sprawić zaburzenie i wywołać powstanie w mieście; wzywali też ludność przy tem, by podniosła rokosz przeciw władzom królewskim.

Z tego więc powodu i na mocy upoważnienia król. komendy miejscowej, rozporządza jeneralny komendant miasta królewskiego i prowincyi:

Art. 1. Miasto Palermo z całym swym okręgiem miejskim ogłasza się od tej chwili w stanie oblężenia.

Art. 2. Rokoszanie schwytani z bronią w ręku, tudzież wszyscy ci, którzy rokoszanom pomagali, sądzeni być mają przez sąd doraźny, który według dekretu królewskiego z 27. grudnia 1858 zostawać ma w nieprzerwanej czynności.

Art. 3. Wszyscy, którzy jakąkolwiek broń posiadają, muszą ją w przeciągu 24 godzin po ogłoszeniu rozporządzenia niniejszego złożyć w komendzie wojskowej nawet i wtenczas, chociażby mieli dawniejsze pozwolenie w tej mierze, a które teraz jest już nieważne.

Art. 4. W dzień mogą mieszkańce zajmować się pojedynczo zatrudnieniem swem na ulicy, lecz nocną porą muszą mieć z sobą latarnie.

Art. 5. Prywatnym zakazano jest przyjmować kogokolwiek, wyjąwszy tylko swych krewnych; a jeśliby chcieli koniecznie dać komu pomieszkanie u siebie, tedy w takim razie muszą postarać się o przyzwolenie zwierzchności.

Art. 6. We dzwony bić nie wolno ani we dnie, ani w nocy; również nie wolno przylepiać na murach ogłoszeń buntowniczych; winowajcy w tej mierze popadają sądowi doraźnemu.

Przez ciąg stanu oblężenia mają być drukarnie zamknięte.

Art. 7. Garnizonowy sąd wojenny działać ma odtąd jako nieustający sąd doraźny, i mieć będzie siedzibę swoją w zabudowaniu municypalnem.

Palermo, 4. kwietnia 1860, godz. 7 wieczorem.

II. Oddaję należytą pochwałę za to zachowanie się ludności Palermu podczas zaburzeń wzniecónych przez kilku powstańców: nie wiedząc i niechcąc wiedzieć nic o prawdziwem usposobieniu kraju, usiłowali rokoszanie pogrążyć to piękne miasto w niedoli i rzeź sprowadzić.

Niechaj spokojni i prawi mieszkańce nabiera dobrej otuchy! Wojska królewskie rozprószyły już fakcyę anarchiczną, i wysłano kolumnę ruchomą dla ścigania zbiegłych i przywrócenia porządku.

Mieszkańce Palermu! wracajcie do waszych zwykłych zatrudnień, gdyż możecie liczyć z pewnością, że władze dadzą potrzebną ochronę dla waszych osób i waszej własności.

Palermo, 5. kwietnia 1860."

Do Marsylii zawinął dnia 16. paropływ pocztowy, który dnia 14. odbił z Neapolu. Przywiózł wiadomość, że powstańcy w Messynie zaczęli rokosz od zamordowania dwóch ze straży wojskowej. W ogóle zaburzenia te nie są tak groźne, jakby to chcieli wystawić podróżni z okrętu „Méandre", którzy zdaleka byli od widowni tych wypadków. Ruchome oddziały wojskowe posłano już w pogoń za rokoszanami, którzy w górach szukali schronienia.

Niemce.

(Obrady nad zniesieniem ustawy o lichwie.)

Berlin, 16. kwietnia. Izba pierwsza obradowała dnia dzisiejszego nad zniesieniem ograniczenia umówionej stopy procentowej. Komisya oświadczyła się za odrzuceniem projektu głównie z tej przyczyny, że obawiała się uszkodzenia kredytu realnego. Z rozprawy w tej mierze przytaczamy następujące oświadczenie hrabi Rittberg'a:

„Nieprzeczę temu bynajmniej, że za projektem przemawia wiele powodów teoretycznych. Lecz ustawy powinny się opierać nie na samych już zasadach teoretycznych, lecz raczej na stosunkach rzeczywistych i na zapatrywaniu się ludności. Od dawniejszego już czasu podzielano to zdanie, że lichwiarza sądzić powinna nietylko opinia publiczna, lecz także i sędzia. Nie można przeto przejść tak nagle do zupełnej niezawisłości stopy procentowej; przeskok byłby zbyt wielki i niebezpieczny, a mianowicie większych posiadłości gruntowych i dla rzemiosł mniejszych. Zwolna obciążonoby posiadłości rzeczone tak wielkiemi procentami, że niepodobnaby było ich opłacić, a rzemiosła upadłyby pod naciskiem wysokich procentów, które teraz przynajmniej zagrożone są karą w kodexie wyrzeczoną. Doświadczenia innych krajów nie dałyby się do położenia rzeczy w Prusiech bezwarunkowo zastosować. Znaczna część posiadłości gruntowych zadłużona jest więcej niż przez połowę, i zagraża jej zupełna niemal ruina. Wypada więc zachować wielką ostrożność. Zwierzchności sądowe oświadczyły się poczęści przeciw ustawom o lichwie zapewne tylko z tej przyczyny, że trudno in a prawie nawet niepodobna ukarać przebiegłego lichwiarza na wielką stopę, gdy tymczasem mniejszych muszą potępiać; dlatego też życzyłyby sobie skasowania całej tej procedury. Również i zdania rozmaitych zwierzchności wyrażone w raportach urzędowych nie wyczerpują kwestyi tej dokładnie, a w ogóle okazuje się, że uchylenie ustaw o lichwie w Prusiech byłoby jeszcze zawczesne."

Obrady odroczono, a wypadek ich jest już wiadomy.

Dania.

Minister marynarki przedłożył Królowi sprawozdanie o stanie floty i warsztatów okrętowych zostających z nią w najbliższej styczności z tą propozycyą, by najwyższe komisoryum mianowało komisyę dla rozpoznania wszystkich stosunków warsztatów okrętowych i dalszego sprawozdania w tej mierze, a mianowicie dla przedsięwzięcia ulepszeń i zmian. Propozycyę tę potwierdził Król na posiedzeniu rady państwa dnia 31. z. m. Według sprawozdania składa się główna siła wojenna marynarki z 3 żaglowych okrętów liniowych o 240 działach, z 6 fregat żaglowych o 290 działach i z 7 korwet i brygów żaglowych o 96 działach, razem z 16 okrętów o 626 działach.

Rosya.

(Kolonizacya Kaukazu. — Utarczki na Kaukazie.)

— Rząd rosyjski zajmuje się obecnie w wysokim stopniu kwestyą kolonizacyi krajów kaukaskich. Miał przy tem szczególną uwagę zwrócić na osadników niemieckich, których użyteczność okazała się dowodnie w kilku nad Kaukazem położonych okolicach.

— Po dłuższej przerwie i wypoczynku zaszły na Kaukazie znowu utarczki dość krwawe. Składanie przysięgi przez Natuchajców odbyło się w ciągu czasu od 26. stycznia do 9. lutego dość spokojnie, lecz gdy wojska z oddziału Adagum zbliżyły się dnia 10. lutego do krainy zamieszkałej przez Szapsugów, tedy doznały od nich napaści. Odparto wprawdzie nieprzyjaciela, lecz nieustraszony tem niepowodzeniem uderzył nazajutrz na znacznie silniejszy już oddział wojska rosyjskiego, przyczem Rosyanie utracili 1 poległego na miejscu i 19 rannych (między tem 1 oficera wyższego.) By skarcić nieprzyjacielskie te napady, wyruszyło wojsko rosyjskie po wypoczeciu od dnia 13. do 17. lutego pod twierdzą Krym — dnia 18. przeciw Szapsugom, i ucierało się z nimi do 21go, lecz z niewielkiem powodzeniem. Wojsko rosyjskie wróciło też dnia 29go z tej wyprawy, podczas której strata rosyjska wynosiła 1 poległego i 44 rannych (między tem 2 oficerów). Tyle jednak sprawiono, że całą obszerną i ludną krainę zupełnie spustoszono, a to począwszy od Adagumy i Neberdzaja do Bugundyru i Szefy. Ludność kaukazka musiała się też cofnąć o 25 wiorst od granicy Natuchajców, a nieprzyjaciel odniósł znaczną stratę. — Oddział majkopski, który zajmował się przywróceniem komunikacyi bezpośredniej między twierdzą Majkop i stacyą Łabińskiem, rozpuszczono 14. do 15. lutego na leże zimowe.

Księstwa Naddunajskie.

(Adres w odpowiedź na mowę od tronu.)

Adres do księcia w odpowiedź na mowę od tronu odczytano dnia 5. b. m. w izbie wołoskiej i głosowano w tej kwestyi. Głosów było 24 za, i 24 przeciw adresowi, zaczem uchwalono ułożyć text nowy, który też powszechnie przyjęty został.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 21. kwietnia. Rezultat głosowania w hrabstwie Nissie: 24.637 *Tak*, 160 *Nie*.

Z Madrytu nadeszła tu następująca depesza telegraficzna z 21. b. m.: „Hrabia Montemolin, jego brat Fernando i jego sługa uwięzieni zostali dziś zrana o godzinie 3ciej w Uldesonie i sprowadzono ich do Tortozy."

Londyn, 21. kwietnia. Jak donosi dzisiejsza *Press*, miała Francya zaproponować innym mocarstwom kongres, ale nie dla uregulowania kwestyi względem neutralnych części Sabaudyi, lecz dla zrewidowania traktatów europejskich.

Turyn, 19. kwietnia. Na wczorajszem posiedzeniu senatu przedłożył kanclerz naglący projekt względem zaprowadzenia sardyńskiego kodexu cywilnego, procedury cywilnej i kryminalnej, kodexu handlowego, i organizacyi władz sądowych w prowincyach emiliańskich.

Medyolan, 19. kwietnia. Inżyniera Velodini, członka instytutu, i profesora matematyki przy liceum w San Alessandro, usunął rząd od wszelkich urzędów.

Bononia, 17. kwietnia. Podczas pobytu Króla Wiktora Emanuela w Bononii usunie się tutejszy Arcybiskup kardynał Viale Prela na wieś a kapituła katedralna do klasztoru. Arcybiskup wydał okólnik do duchowieństwa z rozkazem, ażeby nieudzielało absolucyi tym, którzy głosowali za anexyą. — Ksiądz Feletti, oskarżony w sprawie Mortary, otrzymał uniewinniający wyrok.

Berlin, 21. kwietnia. Izba deputowanych przyjęła na dzisiejszem posiedzeniu wniosek komisyi w sprawie heskiej 207 głosami przeciw 68.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Komarnicki Bol., z Sasowa. — Łodyński Stanisław, z Milatyna. — Niżyński Karol, ze Stanisławowa. — Jasiński Józef, z Zabłotowa. — Świeżawski Alex., z Szczepiatyna. — Erhardt Fryd., c. k. radzca dworu i doktor medycyny, z Rosyi. — Paterna'y Karol, c. k. dyrektor urzędów gumien., ze Stanisławowa.

Hotel europejski: Rubczyński Mar., z Bilkówki.

Hotel angielski: Chlibkiewicz Fel., z Wiednia. — Chlibkiewicz Witold, c. k. podporucznik, z Preszburga. — Lukauz Józef, c. k. dyrektor finansów powiat., z Tarnopola.

Do domu zajezdnego nr. 179¾: Sroczyński Fel., z Brusna starego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. kwietnia.

PP. Hr. Dnnin Borkowski Sew., do Szuparki. — Glęgowski Artur, do Bojańca — Hr. Baworowski Włodz., do Strusowa. — Zieliński Ludwik, do Lubyczy. — Br. Brunicki, do Michalówki. — Hr. Łoś Aug., do Werchraty. — Murawski Szymon, do Tarnopola.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. i 22. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0 Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7 god. zran	321 23	+ 6.4°	84 4	poł.-wsch sł.	pochmurno
2 god. po p ł	322.07	+ 12 0°	69 0	„ „	„
10 god. wiecz.	322 77	+ 8 2°	85 6	„ „	„
7. god. zrana	322 71	+ 7 1°	88 5	południowy sł.	deszcz
2 god po pol	323 60	+ 8 7°	71 7	„ mier.	pochmurno
10 god wiecz.	325 05	+ 4 5°	88 2	zachodni sł.	„

Ilość deszczu 4. "26.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: **„Ernani.“**

Jutro na scenie polskiej: **„Pustynia.“** obrazek dramatyczny w 1 akcie Józ. Korzeniowskiego; **„Gapiatko z St. Flour.“** komedya w 1 akcie z francuskiego, i **„Rataplan, mały dobosz.“** komedya w 1 akcie ze śpiewami z francuskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 23. kwietnia.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	22	6	28
Dukat cesarski	„ „	6	26	6	30
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	75	10	9.
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	8	2	10
Talar pruski	„ „	1	95	2	2
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	84	23	84	82
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	53	72	25
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	88	79	88

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 23 kwietnia	zł.	cent
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . wal. austr.	84	25
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ 100	—	—
„ żądał „ „ 100	84	75
Wartość kupona od 100 zlr	1	30⅔

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i wexli.

Dnia 23 kwietnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 79 30 Metaliki po 5% za 100 zł. 69 15; po 4½% za 100 zł. —.-; po 4% za 100 zł —.-. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.--; Węgier —.—; Galicyi —.--; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 858 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 185 70; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 114 —. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 133.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 33 dukaty ces. pełnej wagi —, korony —.—. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 20. kwietnia.

1. Dług publiczny.

A Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . .	64 75	65 —
Z pożyczki narod. po 5%	79 70	79.90
Z r. 1851, ser. B. po 5%	95.-	95 50
Metaliki po 5%	69 50	69 70
dtto. „ 4½%	61 25	61 50
dtto. „ 4%	54 50	55.-
dtto. „ 3%	40 50	41
dtto. „ 2½%	35.—	35.25
dtto. „ 1%	13 80	14.—
Przez. do wylos. z r. 1834	358 —	366.
„ 1839	124 —	124 50
„ 1854	95 50	95 75
Renty Como po 42 lir. aus.	15 70	15.75
Wylos. obl. z a n długu państ. po 5%	66	66.50
„ 4½%	57	57 50
„ 4%	52.—	52 50
Przez. do los. obl. d. w. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	45.-	45.50
„ 3%	60.-	61.—
„ 2½%	57 —	58 —
„ 2¼%	52.-	52.50
„ 2%	45 —	46 —
„ 1¾%	39 —	40 —
dtto. z procent za granicą „ 5%	66.—	66 50
„ 4½%	57 —	57.50
„ 4%	52 —	52 50
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi .	91 —	92.—
Węgier . . .	73 —	73 75
Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii . . .	71 50	72.—
Galicyi	71 50	72.—
Bukowiny	69 —	69 50
Siedmiogrodu . .	69 25	69 50
innych krajów kor.	87.—	94 —
Z klauz los r. 1867	—.—	—.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	98.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	80 —	80 50

	pien.	towar.
Dług Tyrolu po 5%	66. -	66.50
„ 4%	52 —	52.50
„ 3½%	45 -	45.50
Dług Salcburga „ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	32.—	32.50
Dług Krainy . „ 2%	26.—	26.50
„ 1¾%	22.—	22.50
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł. . . .	.—	—.—
„ 2½% za 100 zł. . .	13.—	14.—
„ 2¼% za 100 zł. . .	—.—	—.—
„ 2% za 100 zł. . . .	—.—	.—
„ 1¾% za 100 zł. .	—.—	—.—
3. Akcye.		
Banku nar.	860. —	862. —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	187 50	187 70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	560 -	562 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1995 —	1997
Tow. kolei żel państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	277 —	277 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	182 -	182 25
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	129 50	129 75
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	126.—	126
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a czyli 500 fr. z wpłatą (50%) . . .	154	155 —
Kol Karola Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 80 zł. (40%)	126 —	126.50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	24.—	26.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	55.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	640.—	660.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł, (30%) .	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	—.—	200.—

	pien.	towar
Kol. Grac.-Kofl. i Tow. górn. po 200 zł. w a. .	—.—	124.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	442. —	444 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	266.—	265.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	335.—	340.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	—.—	—.—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	100 —	101 —
10 „ 5%	96.50	97 —
przeznacz. do los. po 5%	91 50	92 -
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100 —	—.—
przez. do los. po 5% .	87 50	88
Gal. Tow kred. po 4% . .	84. —	84 50
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	136.50	137.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94.	94.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	136.50	137. -
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	84. —	85.
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.	94.50
Lloyda za 100 zł. . . .	91 50	92.
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	162 50	162 75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	100 75	101.—
Pożycz. Tryc. po 100 zł. w. a.	118.50	119.50
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.25

	pien.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	83. —	84 —
Salma „ 40 „ „	38.50	39 —
Palfiego „ 40 „ „	35 25	36 75
Clarego „ 40 „ „	37.25	37 75
St. Genois „ 40 „ „	37 —	37.50
Windischgrätza 20 zł. „	22 50	23 —
Waldsteina 20 „ „	27.50	28 —
Keglevicha 10 „ „	16.25	16 75
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	113.50	113.75
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	113 50	113.75
Berlin za 100 tal. . . .	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	113.75	113.95
Genua za 100 lir. pi m. .	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	100 50	100.65
Lipsk za 100 tal. . .	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt . .	132.35	132.50
Lugdun za 100 fr. . . .	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr. . . .	—.—	52 80
Paryż za 100 fr.	—.—	52 90
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. wol. .		19.50
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar. . . .		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ		5%

Kurs złota. w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	31 c.
dtto. pełnej wagi . . .	6 „	31 „
Korona	18 „	22 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Dalszy ciąg główniejszych subskrypcyi na nową pożyczkę państwa.) Morpurgo i Parente w Tryeście 120.000 zł.; J. Turnovsky et Comp., Michał Fink, E. J. Heimann i gmina miasta Gracu po 30.000 zł., J. M. Fischer, Józef Jan Weiss, Leopold hrabia Podstatzky-Lichtenstein, kasa oszczedności w Budzie, Henryk Drasche i Edward Sonneborn po 25.000 zł., Jego królewicz. Mość książę Gustaw Waza, książę arcybiskup ołomuniecki landgraf Fürstenberg, Józef Pargfrieder, Jan Maya, Andrzej Theuer, Zygmunt Flesch, synowie V. Mayera i Michał Weiss po 20.000 zł, Henryk Nitsch w Gracu 18.000 zł, Dr. Jan Kaspar, baron Seiller i Amand Theuer po 15.000 zł., Gustaw Bajzath, Wiktor Felix Pessler, c. k. porucznik i właściciel dóbr i fundusz kościelny Russbergera w Temeszwarze po 12.000 zł, Karol hr. Harrach, książę Edward Collatto, książę Karol Paar, Eugeniusz hrabia Czerwin, Antoni hr. Pergen, Józef hrabia Ugarte, Jan Aug. hr. Seilern, B. William Crocker, A. Dück, J. Berger i syn Dr. W. Bernard, Leopold Blühdorn, Wilhelm Braumüller, fundusz szpitalu cywilnego, J. Chista, Max Cohn i synowie, Józef Colognati, Fran. Fritsch, Frauner et Comp., gremium stanu handlowego, N. S. Goldschmid, J. Goldsand, Alojzy Dorfes w Lincu, Fran. Honauer w Lincu, Józef Mitterndorfer w Lincu, Fran. Reimer w Ołomuńcu, F. Schindler-Kunewald w Opawie, fundusz uliczny w Opawie, Kajetan hr. Lewicki we Lwowie, Wojciech baron Widmann w Bernie, kasa oszczedności w Bernie, Szymon Bauer w Bernie, F. L. Bittner w Bernie, Samson Frankl w Bernie, Wawrzyniec Herber w Bernie, Spitzer i Ernst w Bernie, Salamon Strakosch i syn, Fryderyk Grizoni w Tryeście, Antoni Panfili w Tryeście, Teresa Panfili w Tryeście, G. B. Rosetti w Tryeście, J. G. Vogl w Tryeście, A. Habermayer i syn, Max Hayek, Piotr Th. Jokitz, Haim de Majo, J. S. Lobmeyer, Karol Managetta, N. Hellmann, Wincenty Huger, J. F. Gress, Antoni Hadisch, M. L. Kawitz i syn, J. Karpeles, Karol Klein, Jan M. Kohan, O. Kratzer, August Küfferle, Józef Kühnel, bracia Kunewalder, Fryderyk Landtmann, Józef Lee, Bruno Lipschitz, Wilhelm Löwenthal, Gustaw Neufeldt, Franciszek Novak i Teresa Papst po 10.000 zł. (Dok. nast.)

(Dywan kosztowny) otrzymała niedawno na wiązanie W. Księżna saskowajmarska. Dywan ten zeszyty jest z 52 osobnych wstawek kwadratowych i utkany przez 216 dam z Eisenachu według rysunku malarza Welter'a z Kolonii. W pośrodku dywanu znajduje się herb w. książęcy, a po obydwóch stronach herb holenderski i miasta Eisenachu.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.